

Nota

Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek

OUDENBURG VAARTSTRAAT FASE 2 (prov. West-Vlaanderen)

Auteurs: LAURE MEESEN, , CHRISTOF VANHOUTTE

Projectcode 2021B296

Topografische kaart:	Zie plan in bijlage 1 en 2 in verslag van resultaten bureauonderzoek
Begindatum onderzoek:	16/08/2022
Einddatum onderzoek:	18/08/2022
Relevante termen thesauri:	Late middeleeuwen, nieuwste tijd, proefsleuvenonderzoek
Plan met afbakening verstoorde zones:	/
Alle betrokken actoren:	Ann Binamé (veldtechnicus), Christof Vanhoutte (erkend archeoloog), Raf Trommelmans (Archeoloog), Laure Meesen (Archeoloog)
Betrokken personen buiten het project:	/
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

0. INHOUDSTAFEL

0. INHOUDSTAFEL	3
1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	4
1.1. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.1.1. <i>Inleiding</i>	4
1.1.2. <i>Vraagstelling</i>	5
1.1.3. <i>Randvoorwaarden</i>	6
1.2. GEPLANDE WERKEN	8
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	18
1.3.1. <i>Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie</i>	18
1.3.2. <i>Organisatie van het vooronderzoek</i>	21
1.3.3. <i>Gebruikt materiaal</i>	22
1.3.5. <i>Inbreng specialisten</i>	22
1.3.6. <i>Gebruikte bronnen</i>	22
2. ASSESSMENTRAPPORT	23
2.1. STRATIGRAFIE	23
2.2. ASSESSMENT SPOREN	31
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN.....	37
2.4. ASSESSMENT STALEN	37
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	37
3. DATERING EN INTERPRETATIE	38
4. SYNTHESE	39
4.1. AARD VAN DE POTENTIËLE KENNIS	39
4.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	39
4.3. AARD VAN DE POTENTIËLE KENNIS	40
5. SAMENVATTING	41
6. BIBLIOGRAFIE	42
6.1. UITGEGEVEN BRONNEN	42
6.2. INTERNETBRONNEN.....	42
7. BIJLAGEN	43

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1. Onderzoeksopdracht

1.1.1. Inleiding¹

Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Oudenburg Vaartstraat, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Deze archeologienota werd in 2020 door Monument Vandekerckhove NV opgemaakt.

In het kader van deze archeologienota werd een bureauonderzoek uitgevoerd. Tijdens dit bureauonderzoek werd het onderzoeksgebied geografisch, geologisch, historisch en archeologisch gesitueerd aan de hand van reeds bestaande bronnen.

Op het projectgebied werd reeds een eerste deelzone archeologisch onderzocht. Het gaat hierbij om een eerste ontwikkelingsfase ter hoogte van de Vaartstraat. Tijdens het onderzoek werden 8 sleuven aangelegd waarvan 6 met een NW-ZO oriëntatie en twee een O-W oriëntatie. Binnen het plangebied werden twee grachten, een kuil en een paalkuil aangetroffen. De eerste gracht (S1) en de kuil (S2) kunnen doormiddel van het vondstenmateriaal gedateerd worden in de late middeleeuwen. De tweede gracht (S3) kon, op basis van het materiaal in de vulling, worden gedateerd in de 20^e eeuw. Het paalspoor (S4) kon wegens gebrek aan vondstmateriaal niet gedateerd worden².

Omwille van de beperkte aanwezigheid van archeologische resten in deze zone, gecombineerd met het veranderlijk karakter van het gebied voor de menselijke inmenging in deze processen met de bouw van oa. defensieve dijken en inpoldering, en het ontbreken van vondsten en meldingen in de omgeving, wordt het potentieel op sporen en kenniswinst uit de Midden Romeinse periode en de middeleeuwen als hoog ingeschat. Bewoningssporen uit voorgaande en latere periodes zijn ook mogelijk maar minder aanwezig in de omgeving, het potentieel hiervoor is lager maar de mogelijke kenniswinst dus groot. Historische kaarten uit de 18de en 19de eeuw tonen het gebied als akker- en/of weiland met bebouwing in de uiterst noordelijke hoek. Op een luchtfoto uit 1990 is reeds een deel van de huidige bebouwing te zien. Het terrein is tot kort in gebruik als bedrijfssite en volledig verhard en bebouwd.

Het projectgebied heeft tot voor kort dienstgedaan als bedrijfssite van de firma Verhelst te Oudenburg. Het is nu een reconversieproject van industrie naar wonen. Hierbij wordt eerst de bestaande bebouwing gesloopt en verharding weggehaald. Twee grote woonvolumes en 6

¹ VAN RENSBERGEN J., 2020a, p. 56

² VERHAEVERT K., VANHOUTTE C. 2021

individuele loten zullen gebouwd worden, met een verharde parkeerzone aan de noordkant en het overige deel van het gebied wordt ingericht als groenzone.

Door de impact van deze werken zal mogelijk een aanzienlijk deel van het potentieel aanwezige archeologische bodemarchief vernietigd worden. De precieze bodemopbouw en de huidige verstoring ervan is niet gekend. Wel is duidelijk dat de huidige bebouwing hierop een invloed gehad heeft. Al deze elementen samen maken dat het plangebied een zekere archeologische waarde kan hebben en dat de gegevens van een archeologisch onderzoek kunnen leiden tot een kennisvermeerdering over de al dan niet aanwezige menselijke activiteiten op het terrein en de omliggende gebieden in het verleden. Om het archeologisch potentieel en eventuele bodemverstoring in te schatten wordt voorgesteld om een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren. De voornoemde eerste fase van het onderzoek werd op 15 en 18 oktober 2021 uitgevoerd in de vorm van een proefsleuvenonderzoek. De tweede fase, waarvan onderhavig verslag de resultaten behandelt, werd uitgevoerd op 16, 17 en 18 augustus 2022.

1.1.2. Vraagstelling

De bedoeling van het archeologisch onderzoek is te achterhalen of archeologische sporen en structuren herkend kunnen worden binnen het projectgebied (zie Figuur 1). Hiertoe worden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld³:

- Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein?
- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem (beschrijving + duiding).
- Is er een begraven bodem aanwezig? Zo ja, wat is de dikte ervan.
- Heeft de huidige bebouwing een verstoring van de bodem meegebracht? Zo ja, in welke mate?
- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan worden uitgesloten dat er een archeologische site aanwezig is binnen het projectgebied?

³ VAN RENSBERGEN J., 2020a

1.1.3. Randvoorwaarden

Om na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied diende dit terrein onderzocht te worden door middel van acht proefsleuven. De sleuven zijn bij voorkeur noordwest-zuidoost geïoriënteerd. Op die manier is er het meeste kans om de sporen gerelateerd aan de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen aan te snijden. Om een zicht te krijgen op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein dienen er – in geschrinkt patroon – profielputten aangelegd te worden.

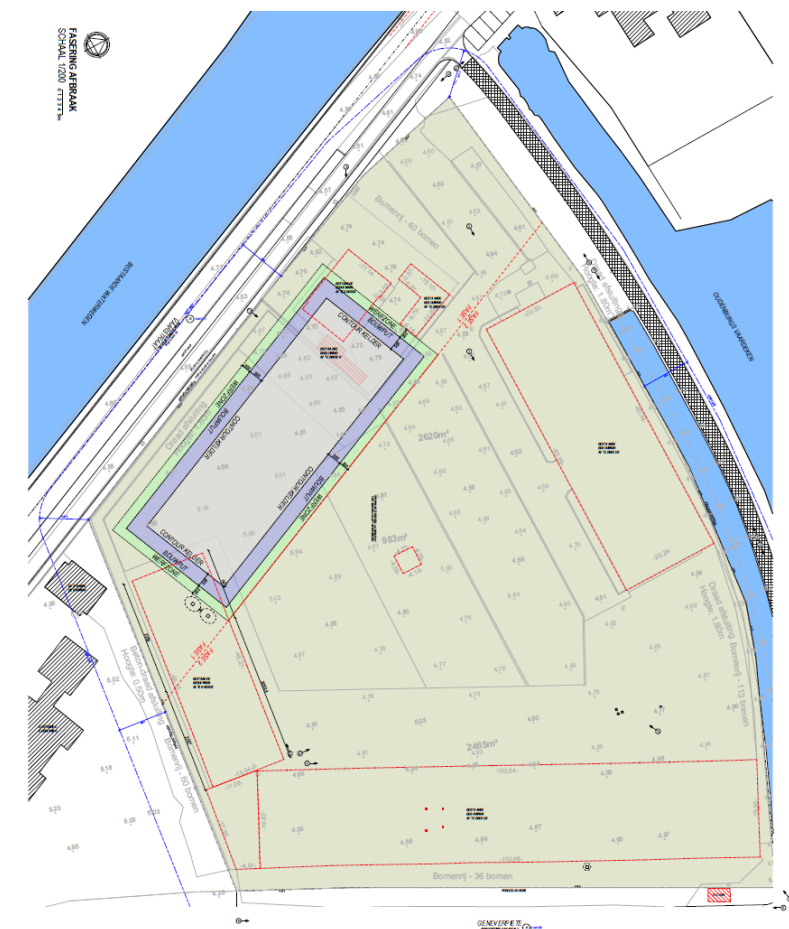
Om een dekkingspercentage te bereiken van 10% is aangeraden te werken met proefsleuven van 1,8 tot 2 meter breed met een tussenafstand van 12 tot 15 meter (van middelpunt tot middelpunt)⁴. Door bijkomende kijkvensters en/of dwarssleuven wordt getracht een dekkingspercentage van 12,5% te bereiken, wat wenselijk is om degelijke uitspraken te doen voor het geheel van het terrein.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Bij het dichten wordt getracht om de originele bodemopbouw opnieuw te bekomen. Voor het grondwerk wordt gebruik gemaakt van een rupskraan met niet-getande kraanbak.

Voor de prospectie door middel van proefsleuven werden geen randvoorwaarden opgelegd. Er werden voorafgaand geen afwijkingen van de Code van Goede Praktijk verwacht.

In de loop van het bouwproces werd na de indiening van de archeologienota een fasering opgesteld. In eerste instantie zullen de gebouweenheden langs noordelijke zijde worden gesloopt en verwezenlijkt en zal de achterliggende koer worden gebruikt als werfzone (=fase1). Na afronding van deze werken zal het resterende deel worden gesloopt en worden onderworpen aan een archeologisch vooronderzoek (=fase 2). Onderhavig verslag omhelst de resultaten van de tweede fase.

⁴ Als men de kosten-baten afweging maakt, is deze methode van proefsleuven het meest aangewezen om archeologische sites op te sporen en te prefereren boven andere systemen. Zie Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie.

Figuur 1: Zicht op de gefaseerde afbraak en werkenfasering binnen het plangebied. (Bron: initiatiefnemer).

Figuur 2: Uitgevoerde proefsleuven en onderzoeksgebied van fase 1 geprojecteerd op de meest recente luchtfoto (Bron: Geopunt.be).

1.2. Geplande werken⁵

Door de geplande verkaveling zal het huidig industrieel terrein een nieuwe woonfunctie verkrijgen. Men plant de afbraak van de huidige bebouwing en verharding op het terrein, en de bouw van twee woonvolumes, beide met een oppervlakte van 849,60m² en met ondergrondse parkeergarages. Dit betreft volume A aan de noordwestelijke zijde van het gebied en volume B aan het noordoostelijke deel. De geplande bodemingreep van deze ondergrondse parkeergarages zal 2,70m diep onder het beoogde maaiveld zijn, met een buffer van 30cm bijgerekend moeten we uitgaan van een potentiële bodemverstoring van 3m diep ten opzichte van het maaiveld.

Aan de zuidkant van de site, gelegen aan de straat Geneverpiete, plant men de bouw van 6 loten, elk met individuele woning, verharde parkeerruimte, oprit naar de straat toe en aansluiting op de rest van het gebied. In totaal zullen deze huizen een oppervlakte hebben van 946,11m². Deze worden niet onderkelderd en zullen gebouwd worden op een

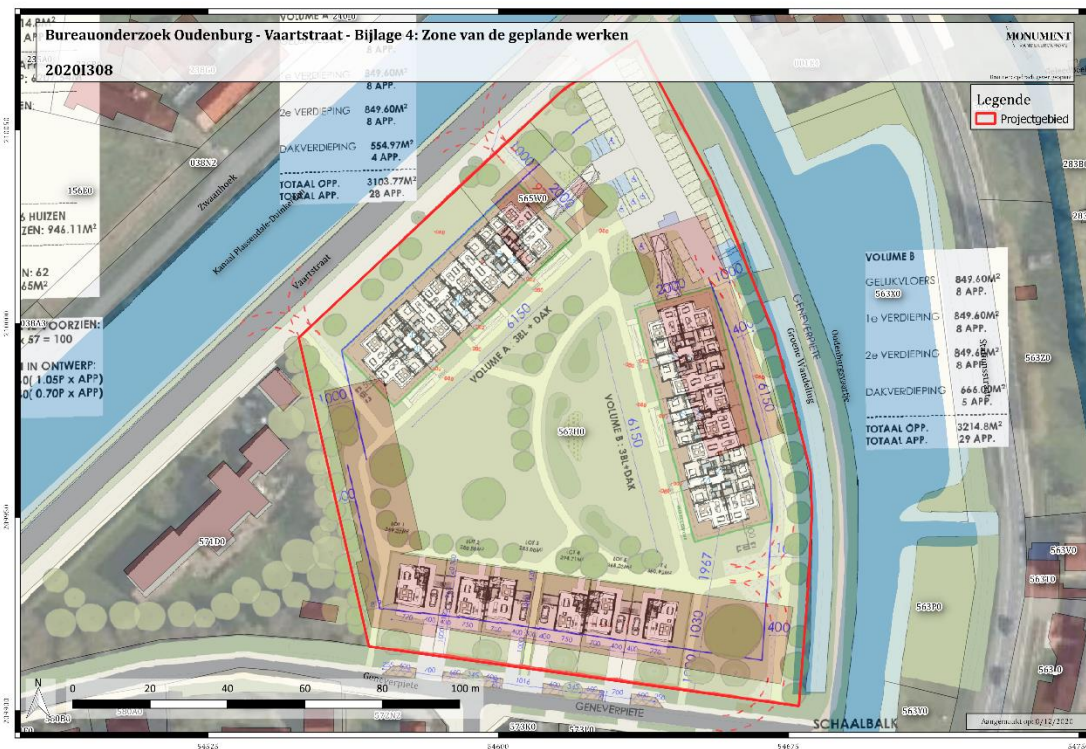
⁵ Overgenomen uit archeologienota: VAN RENSBERGEN J., 2020a, p. 7-16.

funderingsplaat. De bodemingreep met een buffer van 30cm bijgerekend zou hier 1,30m onder het beoogde maaiveld bedragen.

Aan de noordelijke zijde van het gebied worden verscheidene verharde parkeerplaatsen gepland met een totale oppervlakte van ca. 1130m².

De wooneenheden zullen aangesloten worden aan de nutsvoorzieningen gelegen onder de straat Geneverpiete.

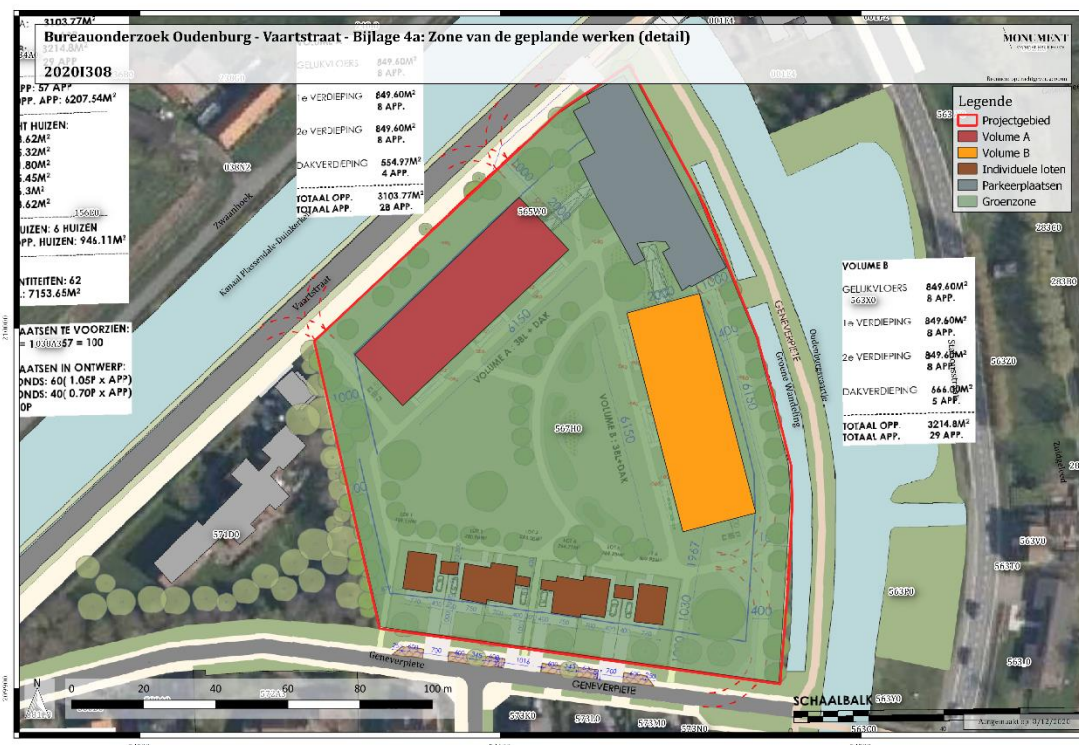
Het grootste gedeelte van het projectgebied zal aangelegd worden als groenzone of wegenis. De exacte diepte van de gehele bodemingreep over het projectgebied is niet gekend.

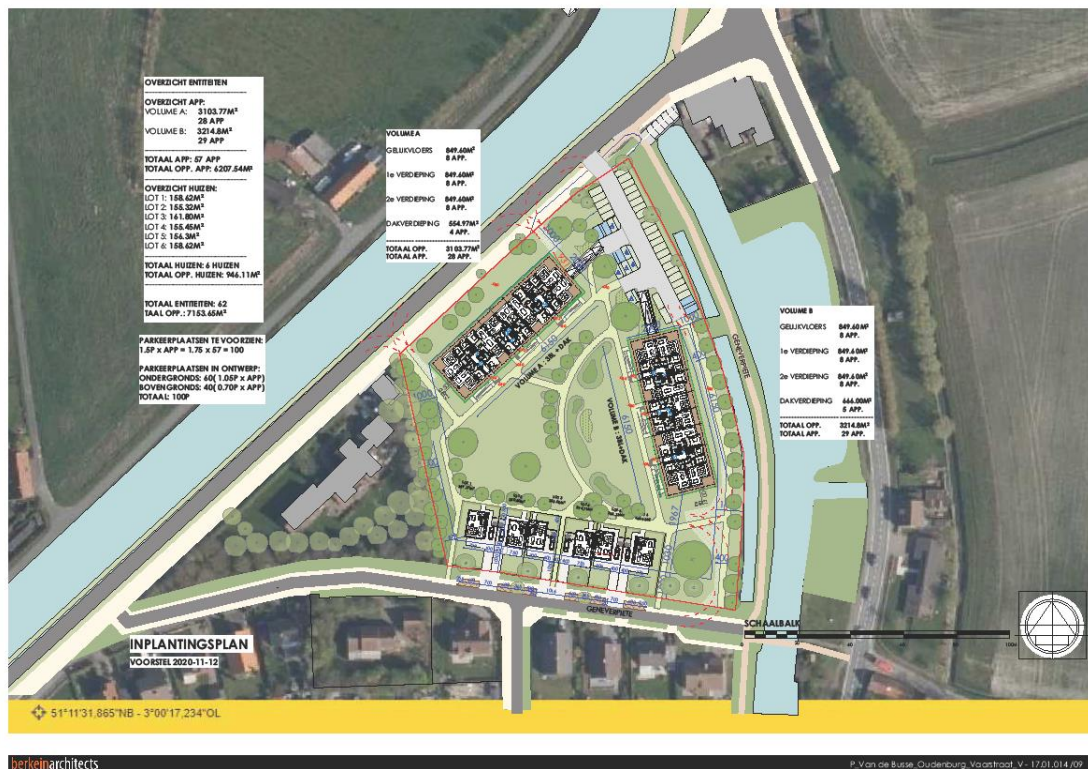
Figuur 3: Uitsnede van de GRB met geogereferereerd inmetingsplan van de geplande toestand en aanduiding van het projectgebied (bron: geopunt.be, initiatiefnemer)

Figuur 4: Uitsnede uit de luchtfoto van 2019 met aanduiding van het projectgebied en de af te breken bebouwing en uit te breken verharding (bron: geopunt.be, initiatiefnemer)

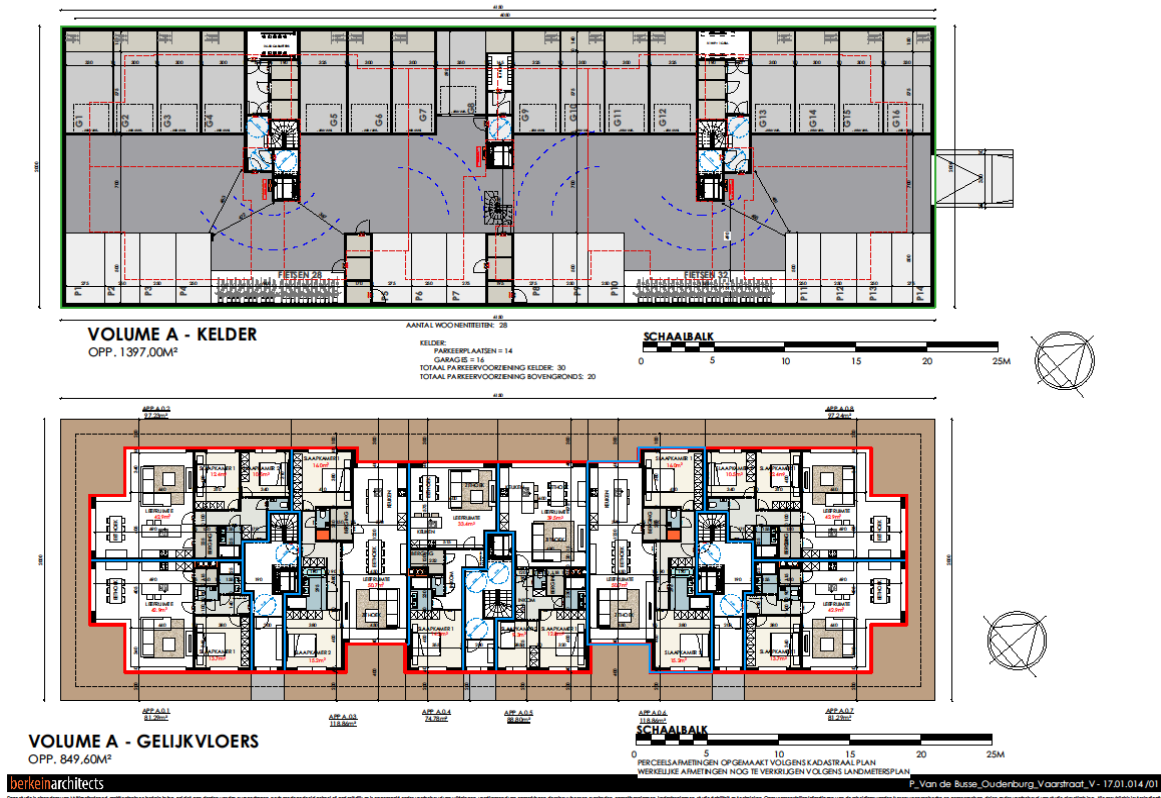
Figuur 5: Uitsnede van de GRB met gegereferend inmetingsplan van de geplande toestand met de twee woonvolumes, de individuele loten, de parkeerzone en de grenzone aangeduid, en aanduiding van het projectgebied (bron: geopunt.be, initiatiefnemer)

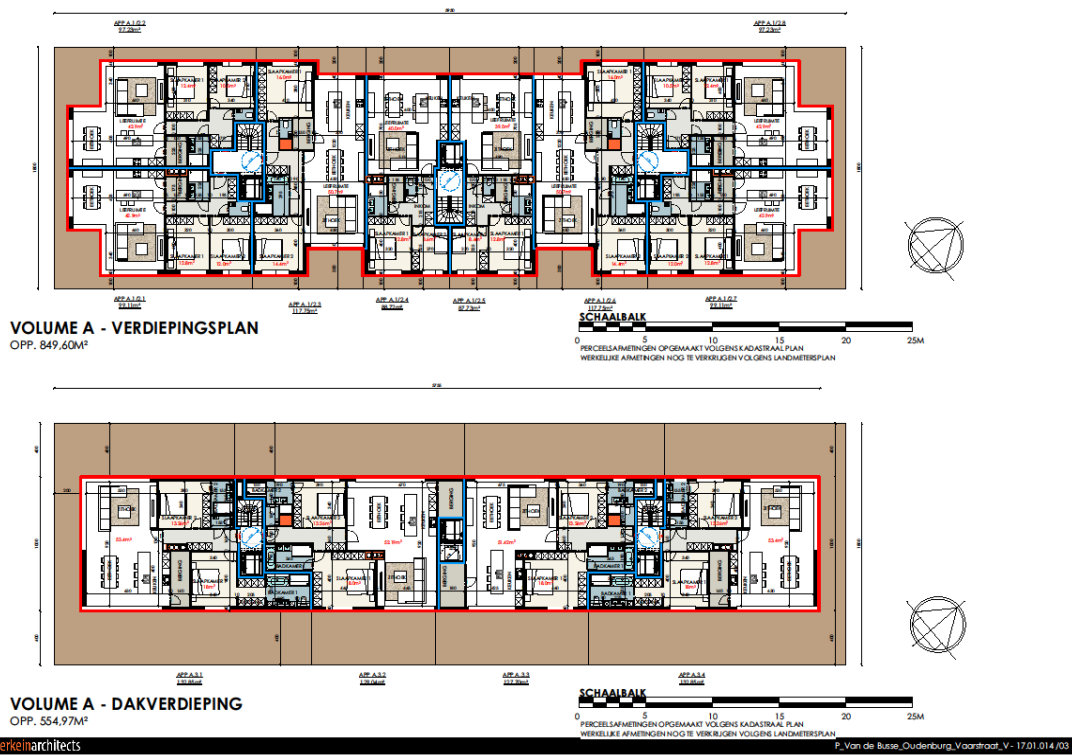
Figuur 6: Inmetingsplan van de geplande toestand (bron: architect)

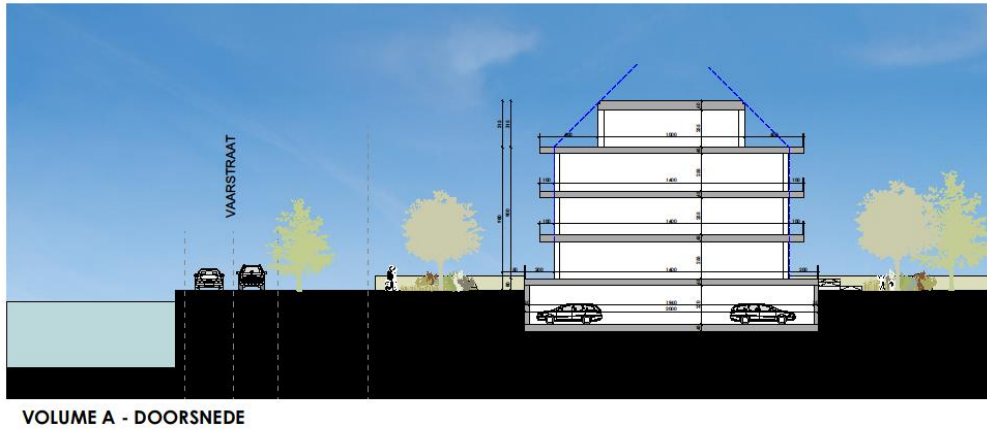
Figuur 7: 3D tekening van de geplande toestand (bron: architect)

Figuur 8: Doorsnede van Volume A - Kelder en Gelijvloers (bron: architect)

Figuur 9: Doorsnede van Volume A - Verdiepingsplan en dakverdieping (bron: architect)

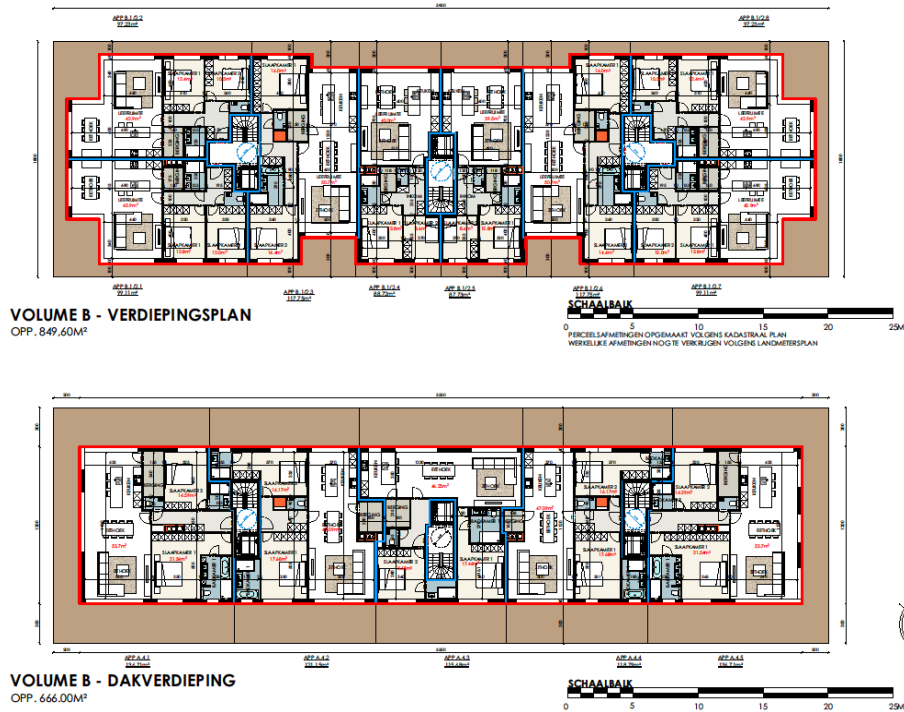
berkeleinarchitects P. Van de Buse_Oudenburg_Vaartstraat_V - 17.01.014 /08

Figuur 10: Doorsnede van Volume A (bron: architect)

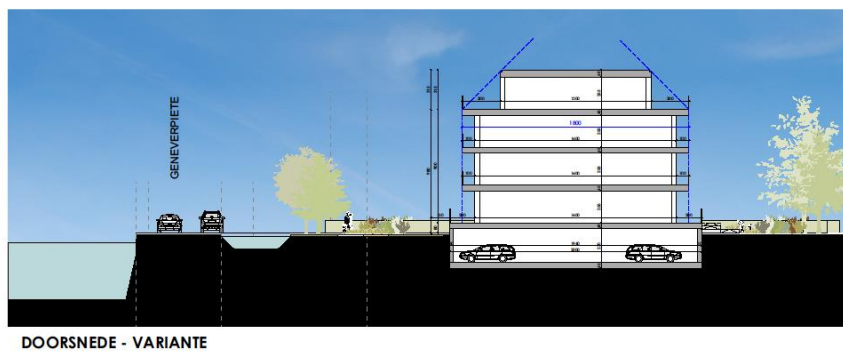
berkeleinarchitects P. Van de Buse_Oudenburg_Vaartstraat_V - 17.01.014 /04

Figuur 11: Doorsnede van Volume B - Kelder en gelijkvloers (bron: architect)

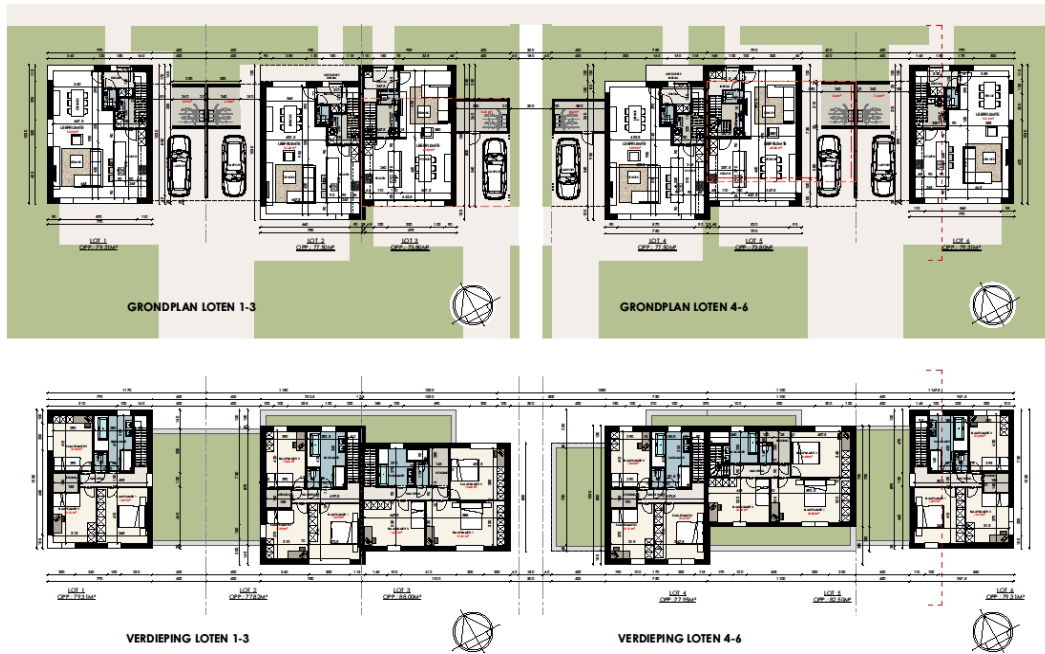
berkeleinarchitects P. Van de Buse, Oudenburg, Vaartstraat, V - 1701, 014, 05

Figuur 12: Doorsnede van Volume B - verdiepingsplan en dakverdieping (bron: architect)

berkeleinarchitects P. Van de Buse, Oudenburg, Vaartstraat, V - 1701, 014, 08

Figuur 13 Doorsnede van Woonvolume - Variante (bron: architect)

berkehinarchitects P. Van de Buss, Oudenburg, Vaartstraat, V. - 17.01.014.06

Figuur 14: Grondplan van de 6 individuele loten (bron: architect)

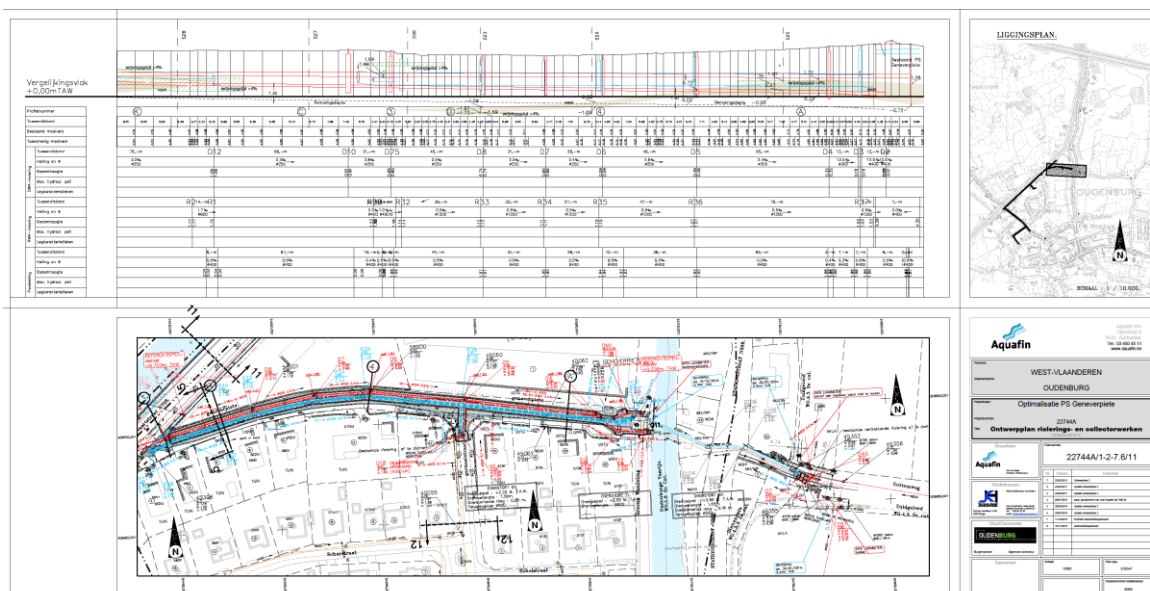
berkehinarchitects P. Van de Buss, Oudenburg, Vaartstraat, V. - 17.01.014.07

Figuur 15: Zijzicht van de gevels van de individuele loten (bron: architect)

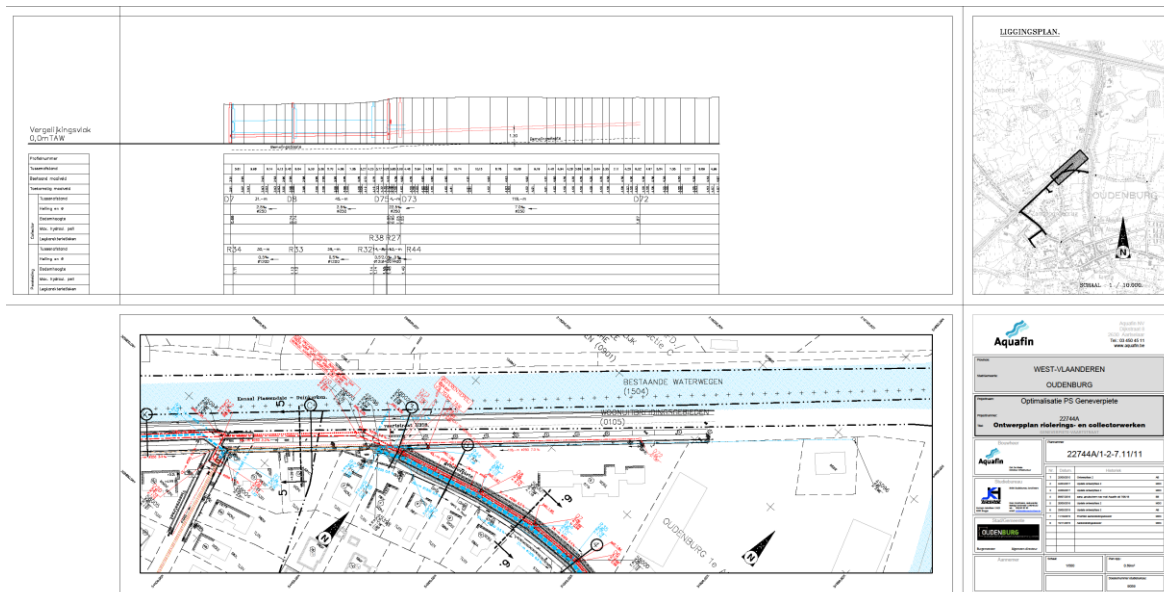

berckharchitects P. Van de Buse, Oudenburg, Vaartstraat_V - 17.01.014/08

Figuur 16: Principe doorsnede van de individuele loten (bron: architect)

Figuur 17: Rioleringsplan Geneverpiete (bron: architect)

Figuur 18: Rioleringsplan Vaartstraat / Geneverpiete (bron: architect)

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie

Gezien de uitgevoerde bureaustudie de aanwezigheid van een archeologische site niet kon uitsluiten werd overgegaan tot een proefsleuvenonderzoek. Hierbij werden acht, 1,80m brede sleuven met een tussenafstand van ca.15m en een noord-zuid oriëntatie aangelegd met als doel de ondergrond archeologisch in kaart te brengen.

Zoals vermeld werd in de loop van het traject beslist de werken gefaseerd uit te voeren. Onderhavig verslag omhelst het archeologisch onderzoek binnen deze 2de fase.

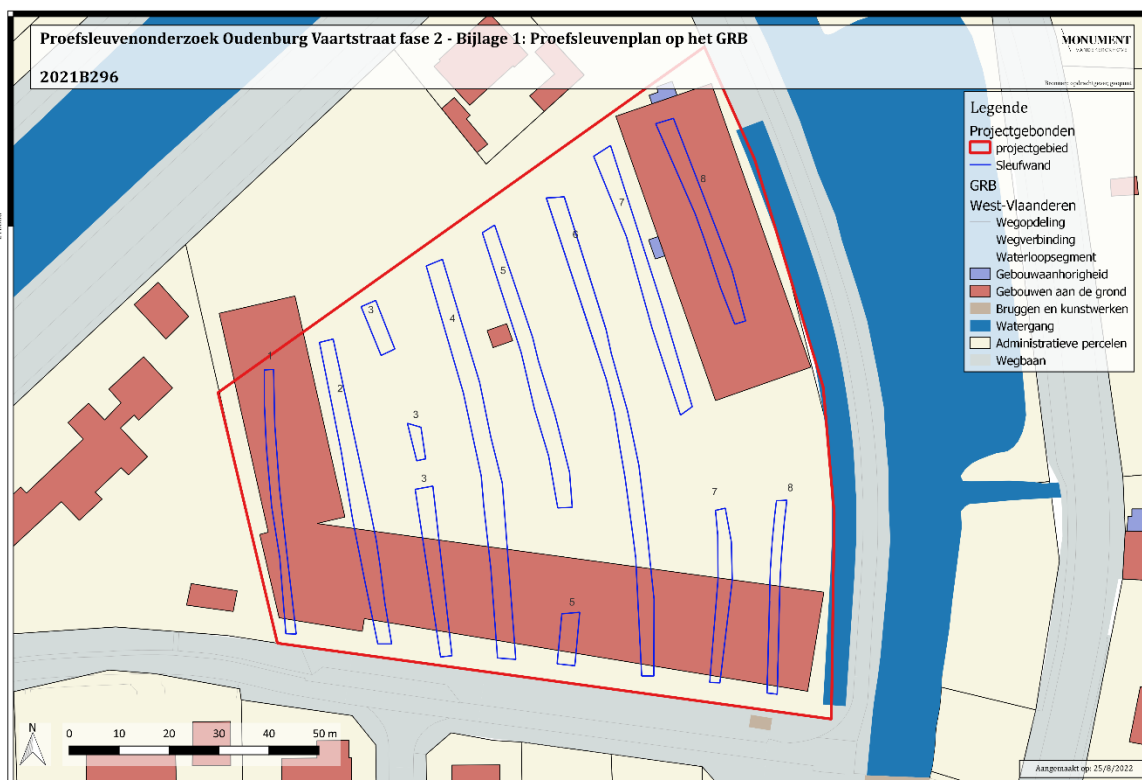
Voorafgaand aan het archeologisch onderzoek werd de verharding gecontroleerd uitgebroken. Dit leverde geen relevante archeologische elementen op. Hierna werd gestart met het archeologisch sleuvenonderzoek. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd er afgeweken van het sleuvenplan zoals opgesteld in het programma van maatregelen in de archeologienota⁶. Zo werden sleuven 3, 5, 7 en 8 onderbroken en werden de twee meest rechtse sleuven zoals op het plan bij het programma van maatregelen vervangen door één sleuf, nl. sleuf 8. Deze aanpassingen werden gedaan vanwege de ernstige versterking over het gehele terrein, deze is duidelijk waar te nemen in de verschillende profielen die geplaatst werden tijdens het onderzoek. Op de locatie van de twee meest rechtse sleuven stond tot voor kort een loods met smeerput, een extra sleuf zou hier dus niet tot meer kenniswinst en inzichten geleid hebben.

In totaal werd 1297,28m² van de totale 10974,76m² gesleufd wat goed is voor ongeveer 15,71% van de totale oppervlakte. Hiermee wordt de vereiste 12,5% gehaald.. Er werden geen extra kijkvensters of sleuven aangelegd vanwege de hoge versterkingsgraad van het terrein. Bovendien zouden deze niet tot enige kennisvermeerdering geleid hebben.

⁶ VAN RENSBERGEN J. 2020b.

Figuur 19: Zicht op het uitbreken van de verharding.

Figuur 20: Proefsleuven en onderzoeksgebied geprojecteerd op het GRB (bron: Geopunt.be).

Sleufnummer	oppervlakte
1	99,38m ²
2	202,35m ²
3	31,92m ² + 15,85m ² + 98,64m ² (146,41m ²)
4	294,79m ²
5	185,11m ² + 34,57m ² (219,68m ²)
6	293,58m ²
7	167,17m ² + 87,93m ² (255,10m ²)
8	134,93m ² + 78,53m ² (213,46m ²)
Totaal	1724,75m²

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het terreinwerk werd uitgevoerd door veldwerkleider Christof Vanhoutte op 16, 17 & 18 augustus 2022, bijgestaan door veldwerktechnicus Ann Binamé op 16 augustus 2022, assistent-archeoloog Bart Bartholomieux op 17 augustus 2022 en assistent-archeoloog Raf Trommelmans op 18 augustus 2022. De sleuven werden aansluitend gedicht.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd er afgeweken van het sleuvenplan zoals opgesteld in het programma van maatregelen in de archeologienota⁷. Zo werden sleuven 3, 5, 7 en 8 onderbroken en werden de twee meest rechtse sleuven zoals op het plan bij het programma van maatregelen vervangen door één sleuf, nl. sleuf 8. Deze aanpassingen werden gedaan vanwege de ernstige (chemische) verstoring over het gehele terrein. Deze is duidelijk waar te nemen in de verschillende profielen die geplaatst werden tijdens het onderzoek. Op de locatie van de twee meest westelijke sleuven stond tot voor kort een loods met smeerput, een extra sleuf zou op basis van het vastgesteld archeologisch niveau hier niet tot meer kenniswinst en inzichten geleid hebben.

Figuur 21: Zicht vanuit het zuidoosten op een ernstig verstoord terrein.

⁷ VAN RENSBERGEN J. 2020b.

1.3.3. Gebruikt materiaal

Voor het afgraven werd gebruik gemaakt van een rupskraan met een platte graafbak van 1,80m breed. De bodem werd afgegraven tot op het archeologisch relevante niveau, waar de sporen zichtbaar werden. Dit gebeurde steeds onder begeleiding van de veldwerkleider om te verzekeren dat de juiste diepte werd bekomen. Onmiddellijk na het uitgraven werden de sporen opgeschaafd, gefotografeerd (code **OIVA22 2021B296**) en beschreven. Teneinde een goed inzicht te krijgen in de bodemopbouw werden verspreid over het terrein een vijftal wandprofielen schoongemaakt, gefotografeerd, beschreven en ingetekend op schaal 1:20. De foto's werden genomen met een Nikon van het type Coolpix waterproof 18m/59ft Shockproof 2m 6.6ft met optical zoom 4.3-21.5mm 1:2.8. Het digitaal inmeten van de sporen en het bepalen van de hoogte van het terrein en de afgegraven niveaus (in TAW) werd gedaan door middel van een GPS toestel.

1.3.5. Inbreng specialisten

Aardkundige Pierre Legrand stond in voor de interpretatie van de gezette bodemprofielen.

1.3.6. Gebruikte bronnen

Voorafgaand aan de uitvoering van het archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem werd de bekrachtigde archeologienota en de nota van fase 1 geraadpleegd^{8,9}.

⁸ VAN RENSBERGEN 2020a.

⁹ VERHAEVERT K., VANHOUTTE C. 2021

2. ASSESSMENTRAPPORT

2.1. Stratigrafie

Binnen het onderzoeksterrein werd een matig natte tot zeer natte polderklei aangetroffen onder ca. 1 tot 2m dikke ophogingslagen. Het archeologisch niveau bevond zich in het noordelijk deel op ca. +2,87m TAW, in het zuidelijk deel op ca. +2,63m TAW.

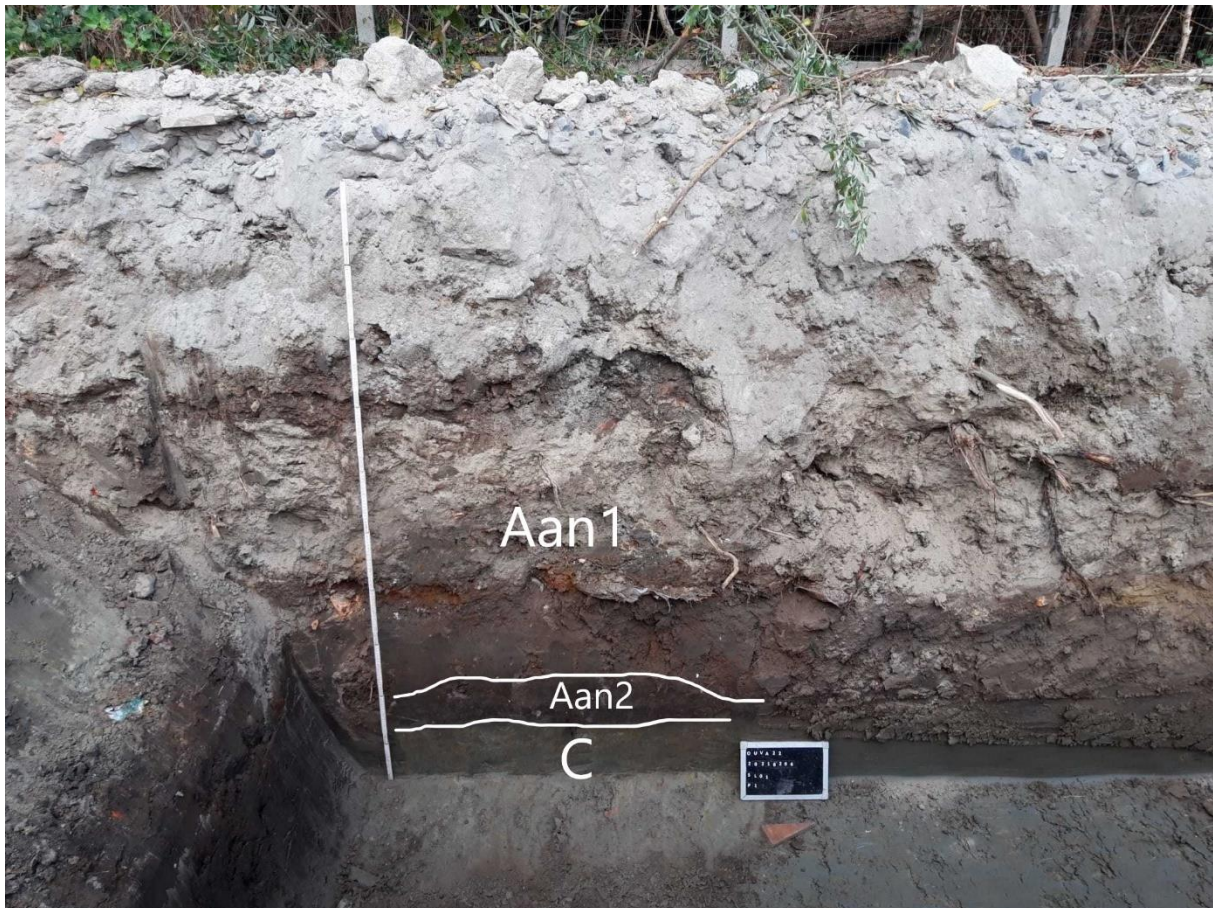
Figuur 22: De hoogtes geprojecteerd op het GRB (bron: Geopunt.be).

Binnen het plangebied werden een vijftal profielen opgeschoond en geregistreerd. Deze bevinden zich verspreid binnen het onderzoeksgebied teneinde een goede inschatting te kunnen maken van de bodemopbouw.

Figuur 23: Locatie van de gezette profielen (bron: Geopunt.be).

Profiel 1 werd in het zuidelijke deel van sleuf 1 op de westelijke sleufwand gezet. Voorafgaand aan het proefsleuvenonderzoek werd de verharding van ongeveer 10cm dik verwijderd. Onder deze verharding bevonden zich twee ophogingspakketten van samen ongeveer 2m dik. De Aan1-horizont is donker rood-bruin van kleur en bevat zeer veel puin, de Aan2-horizont is donker zwartig bruin van kleur. Hieronder bevond zich de C-horizont, deze bestaat uit blauw-grijze gereduceerde klei.

Figuur 24: Profiel 1 in sleuf 1.

Profiel 2 werd in het noordelijke uiteinde van sleuf 3 geregistreerd op de westelijke sleufwand. Tot ongeveer 1,40m diepte bevindt zich een Aan-horizont, deze bestond uit zeer grof puin en steenslag en heeft een donker zwarte kleur. Hieronder bevindt zich de C-horizont. Deze horizont bestond uit een blauwe gereduceerde klei.

Figuur 25: Profiel 2 in sleuf 3.

Profiel 3 werd in het zuidelijke uiteinde van sleuf 6 op de oostelijke sleufwand geplaatst. Tot een goeie 2m diep bevonden zich verschillende ophogingspakketten. De Aan1-horizont bestond uit gelig zand, de Aan2-horizont bestond uit een steenslag pakket. Vervolgens bevond er zich een Aan3-horizont bestaande uit grof puin en steenslag. Hieronder zat een Aan4-horizont bestaande uit steenslag. Tenslotte zat er een bruine C-horizont, deze had een venige textuur. Deze bleek slechts lokaal bewaard, verder in noordelijke richting bleek dit veen niet meer bewaard.

Figuur 26: Profiel 3 in sleuf 6.

Profiel 4 werd geregistreerd in het midden van sleuf 6 op de oostelijke profielwand. Ook hier waren meerdere ophogingspakketten te onderscheiden, deze zaten tot op een diepte van ca. 1,20m. Bovenaan bevond zich een Aan1-horizont bestaande uit zeer veel puin en steenslag, deze horizont had een donker zwartig grijze kleur. Hieronder zat de Aan2-horizont, deze bestond uit beige zand. Tenslotte was er ook een blauw, kleiige gereduceerde C-horizont aanwezig.

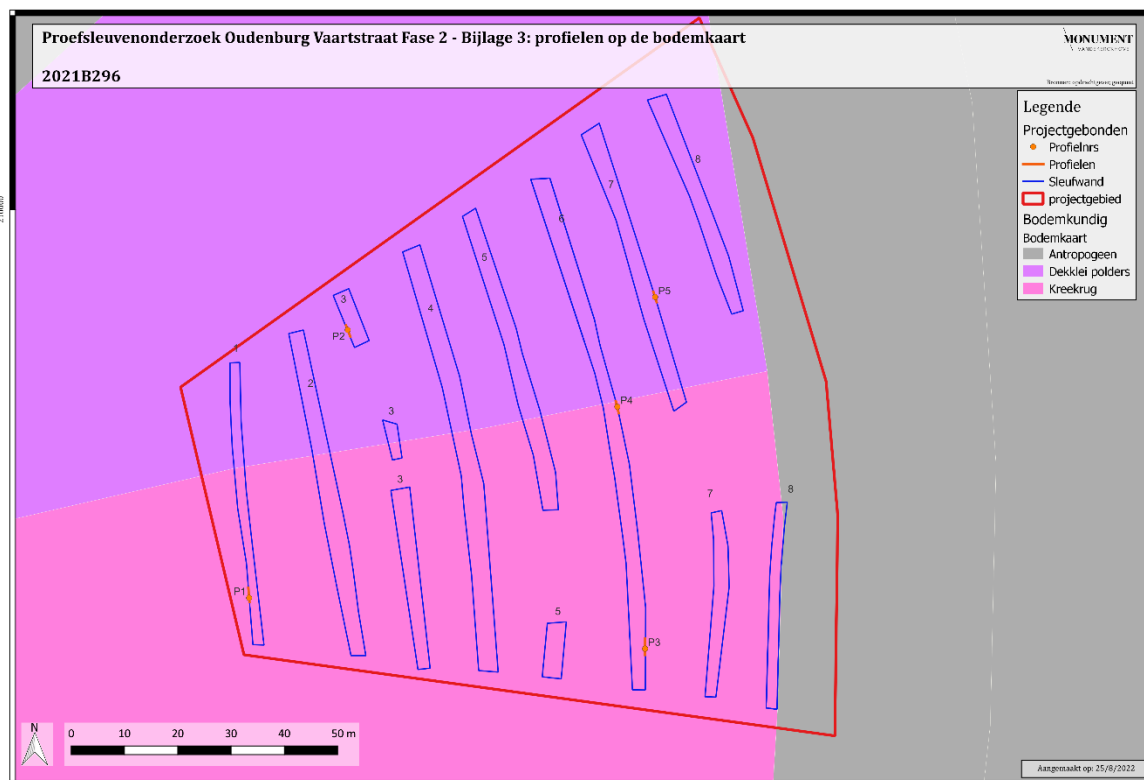

Figuur 27: Profiel 4 in sleuf 6.

Profiel 5 werd in het midden van de noordelijke helft van sleuf 7 op de oostelijke sleufwand geplaatst. Ook bij dit profiel werden er twee verschillende ophogingspakketten waargenomen. Ditmaal tot op een diepte van ca. 1m. Bovenaan werd een Aan1-horizont geregistreerd, deze bestond uit een laag steenslag. Hieronder bevond zich de Aan2-horizont, deze bestond uit beige zand met zeer veel puin. Tot slot was er ook een blauw, kleiige C-horizont waar te nemen.

Figuur 28: Profiel 5 in sleuf 7.

Figuur 29: Het projectgebied geprojecteerd op de bodemkaart waarop te zien is dat de ondergrond bestaat uit polderklei en kreekruggen (bron: Geopunt.be).

De ophoging die over alle profielen kan worden waargenomen is ook duidelijk te zien op het digitaal hoogtemodel. Daarop is te zien dat het terrein beduidend hoger ligt dan omliggende gronden.

Figuur 30: Het onderzoeksgebied en de proefsleuven geprojecteerd op het DTM (bron: Geopunt.be).

2.2. Assessment sporen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden twee sporen waargenomen en geregistreerd. Hieronder worden deze sporen besproken.

Spoor 1 werd aangetroffen in sleuf 1 en werd geregistreerd als een gracht. De vulling van de greppel was bruinig tot blauwig van kleur en had een kleiige textuur. De greppel was ongeveer 1m breed en had een oost-west verloop. Er werd geen vondstenmateriaal gerecupereerd uit dit spoor.

Figuur 31: Spoor 1 in sleuf 1.

Spoor 2 werd geregistreerd als een gracht en bevond zich in sleuf 6. De vulling van de gracht was donker bruin van kleur en bestond vooral uit afval te dateren in de tweede helft van de

20ste eeuw (zie Figuur 33). De gracht had een noordoost-zuidwestelijk oriëntatie en een breedte van ongeveer 1,20m.

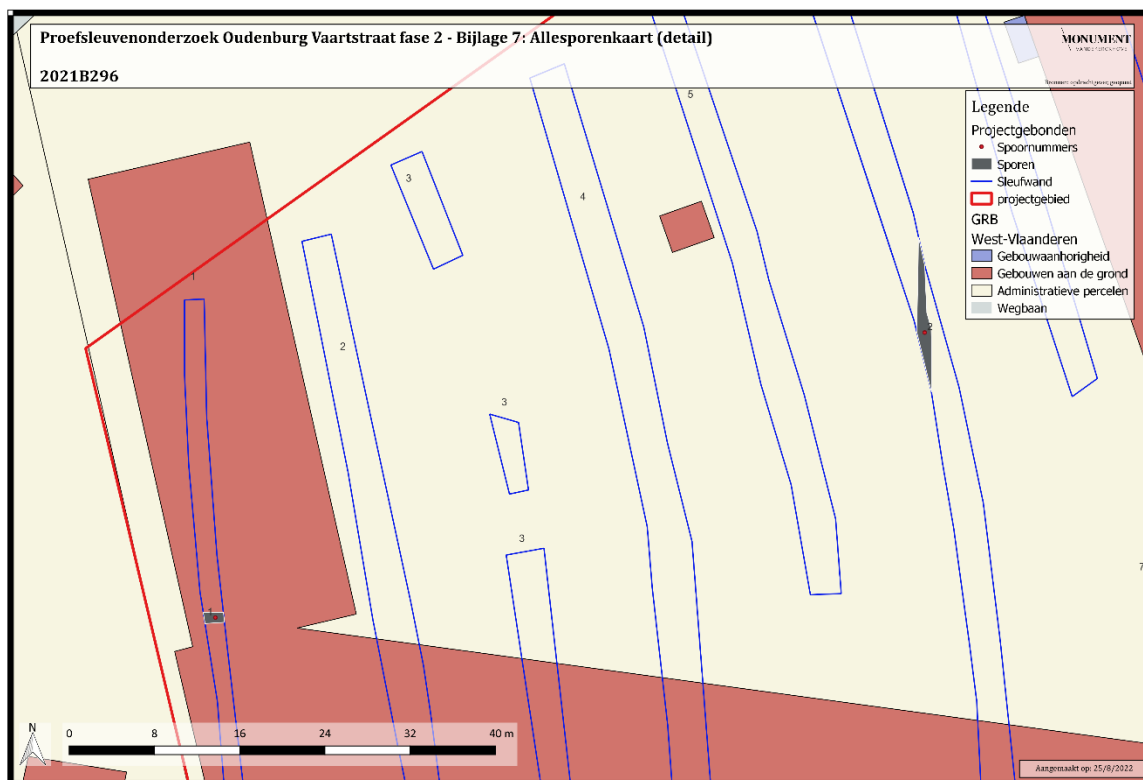
Figuur 32: Spoor 2 in sleuf 6.

Figuur 33: Enkele voorbeelden van materiaal in de vulling van spoor 2.

Figuur 34: Allesporenkaart (bron: Geopunt.be).

Figuur 35: Detail van de allesporenkaart (bron: Geopunt.be).

2.3. Assessment vondsten

Tijdens dit onderzoek werden er geen archeologisch relevante vondsten aangetroffen met uitzondering van het 20ste eeuwse stortafval. Bijgevolg is dit hoofdstuk niet van toepassing binnen dit onderzoek.

2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

3. Datering en interpretatie

Binnen het plangebied werden twee grachten aangetroffen. De tweede gracht (S2) kon, op basis van het materiaal in de vulling, worden gedateerd in de tweede helft van de 20^e eeuw. In de vulling van de eerste gracht (S1) werd geen vondstenmateriaal aangetroffen.

Op de Ferrariskaart (1771-1778) zijn er verschillende perceelsgrenzen te onderscheiden. Spoor 1 loopt ongeveer gelijk met een van deze perceelsgrenzen. Bijgevolg kan deze gracht (S1) als een dergelijke landschapselement geïnterpreteerd worden. S2 wordt op basis van het aangetroffen materiaal slechts gedateerd vanaf het midden van de 20ste eeuw.

Figuur 36: Het sporenplan weergegeven op de Ferrariskaart (1771-1778) (bron: Geopunt.be).

4. Synthese

4.1. Aard van de potentiële kennis

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bracht slechts een beperkte hoeveelheid archeologische sporen aan het licht. Het gaat echter om historische perceelsgrachten die op basis van het vondstenmateriaal teruggaan tot de late middeleeuwen maar waarbij een verder archeologisch onderzoek niet zal leiden tot kennisvermeerdering.

4.2. Beantwoording onderzoeksvragen

- **Zijn er archeologische sporen aanwezig?**

Tijdens de archeologische prospectie door middel van proefsleuven werden twee sporen herkend.

- **Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?**

De gevonden archeologische sporen zijn over het algemeen goed bewaard. Door de diepte van de verstoring zijn er mogelijk wel sporen vernield.

- **Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?**

Beide sporen werden geïnterpreteerd als gracht. Spoor 1 kan gelinkt worden aan een perceelsgrens die te zien is op de Ferrariskaart. Vermoedelijk is ook de tweede gracht een perceelsgrens, maar dan van veel recentere oorsprong. Het gaat dus om off-site fenomenen binnen het cultuurlandschap.

- **Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?**

Spoor 2 is te dateren in de 20e eeuw aan de hand van het materiaal in de vulling. Bij spoor 1 waren er geen vondsten aanwezig in de vulling, bijgevolg kon er geen precieze datering gegeven worden.

- **Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?**

Er zijn geen concrete aanwijzingen gevonden van artisanale activiteiten.

- **Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?**

N.v.t.

- **Is er een archeologische site aanwezig binnen het plangebied?**

Er is geen uitgebreide archeologische site aanwezig binnen het plangebied, er werden enkel sporen aangetroffen die gerelateerd kunnen worden aan het cultuurlandschap. De aangetroffen sporen zijn typerende off-site fenomenen. Verder archeologisch onderzoek zou dus niet leiden tot kennisvermeerdering.

- **Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?**

Als gevolg van de afwezigheid van een archeologische site dienen er verder geen maatregelen genomen te worden i.f.v. de geplande werken. Het plangebied kan bijgevolg worden vrijgegeven.

4.3. Aard van de potentiële kennis

De prospectie met ingreep in de bodem toonde slechts beperkte archeologische sporen aan. Hieruit blijkt dat het terrein pas in de late middeleeuwen slechts beperkt in cultuur werd gebracht. Het potentieel tot kennisvermeerdering van de waargenomen archeologische sporen wordt als dermate laag ingeschat dat een vervolgonderzoek niet wordt geadviseerd. Het terrein wordt bijgevolg vrijgegeven.

5. Samenvatting

Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Oudenburg Vaartstraat, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Deze archeologienota werd in 2020 door Monument Vandekerckhove nv opgemaakt. En de proefsleuven die hierin werden geadviseerd werden in de tweede fase op 16, 17 en 18 augustus 2022 uitgevoerd.

Op het terrein werden 8 sleuven aangelegd met een noord-zuid oriëntatie. Binnen het plangebied werden twee grachten aangetroffen. De tweede gracht (S2) kon, op basis van het materiaal in de vulling, worden gedateerd in de tweede helft van de 20^e eeuw. De eerste gracht (S1) kon geen precieze datering krijgen vanwege het ontbreken van vondstenmateriaal in de vulling.

Op de Ferrariskaart (1771-1778) kunnen enkele perceelgrenzen waargenomen worden. Spoor 1 loopt ongeveer gelijk met een van deze perceelsgrenzen en kan bijgevolg met 100% zekerheid geïnterpreteerd worden als dergelijk landschapselement. Vermoedelijk is ook de tweede gracht (S2) een dergelijke perceelsgrens, zij het van meer recentere oorsprong.

Op basis van de profielen en de hoogtekartaart is te zien dat het terrein sterk werd opgehoogd met ophogingspakketten tot 2m dik. Hieronder bevindt zich direct de C-horizont die bestaat uit een blauwe klei. Het archeologisch vlak lag op een diepte van ongeveer +2,87m TAW.

De prospectie met ingreep in de bodem toonde slechts een beperkte hoeveelheid archeologische sporen. Hieruit blijkt dat het terrein pas in de late middeleeuwen beperkt in cultuur werd gebracht. Het potentieel tot kennisvermeerdering van de waargenomen archeologische sporen wordt als dermate laag ingeschat dat een vervolgonderzoek niet wordt geadviseerd. Het terrein wordt bijgevolg vrijgegeven.

6. BIBLIOGRAFIE

6.1. Uitgegeven bronnen

VAN RENSBERGEN J., 2020a. *Archeologienota Oudenburg Vaartstraat (prov. West-Vlaanderen). Verslag van resultaten bureauonderzoek 2020I308*, Ingelmunster.

VAN RENSBERGEN J., 2020b. *Archeologienota Oudenburg Vaartstraat (prov. West-Vlaanderen). Programma van maatregelen bureauonderzoek 2020I308*, Ingelmunster.

VERHAEVERT K., VANHOUTTE C. 2021. *Nota Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek Oudenburg Vaartstraat Fase 1 (prov. West-Vlaanderen). 2021B295*, Ingelmunster.

6.2. internetbronnen

www.geopunt.be

7. BIJLAGEN

- Bijlage 1: Situering plangebied op GRB
- Bijlage 2: Situering plangebied op luchtfoto
- Bijlage 3: Bodemkaart
- Bijlage 4: Profielen
- Bijlage 5: Hoogtes
- Bijlage 6: Allesporenkaart
- Bijlage 7: Allesporenkaart (detail)
- Bijlage 8: DTM
- Bijlage 9: Sporenkaart op de Ferrariskaart
- Bijlage 10: Sporenlijst
- Bijlage 11: Fotolijst

Meer informatie is tevens beschikbaar via het digitale registratiesysteem (OUVA22 PS – 2021B296 – Prospectie):

<http://www.monarcho.be/web/monument/archeologie/public/home/home?globals=%7B%22ProjectId%22%3A%2295896489-f82a-4ecb-9e6a-ada50089d20c%22%7D>